

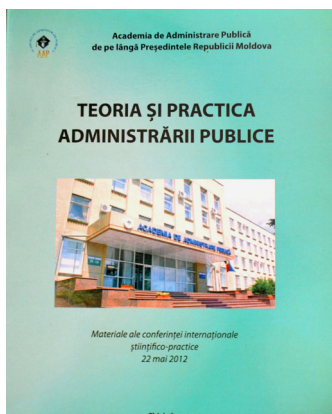

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPLIMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Conferințele științifice la Academie

Pe 17 mai 2019, la Academia de Administrare Publică se va desfășura tradiționala conferință științifico-practică cu participare internațională „Teoria și practica administrării publice”.

În ajunul conferinței a fost editată lucrarea cu materialele acesteia. Cuvântul înainte, semnat de Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, rector al Academiei de Administrare Publică, este intitulat „Academia la intersecția ideilor științifice în domeniul administrației publice”. Lucrarea include rapoartele ce urmează a fi prezentate la sesiunea plenară a Conferinței – „Capacitățile administrației publice locale în soluționarea problemelor comunităților locale” de Tatiana ȘAPTEFRĂȚI, doctor, conferențiar universitar la Catedra științe administrative, și „Noile tendințe în fundamentarea deciziilor administrative în managementul public” de Tatiana TOFAN, doctor, conferențiar universitar, șef Catedră economie și management public la Academie.

La cele 6 ateliere cu tematicile modernizarea administrației publice în contextul integrării europene, proble-

me actuale ale științei politice și parcursul european al Republicii Moldova, aspecte teoretico-practice privind edificarea statului de drept și modernizarea administrației publice, tendințe ale managementului public în contextul creării unui sistem administrativ bazat pe cunoaștere, rolul e-guvernării în dezvoltarea durabilă, dezvoltarea profesională a personalului: teorie și practică sunt inserate 121 de articole semnate de cercetători din Republica Moldova și din străinătate.

Inițial însă, conferințele științifice la Academie s-au desfășurat sub diferite forme. Bunăoară, în zilele de 6-7 iulie 1995, în incinta Academiei, a avut loc un seminar republican cu genericul „Reforma administrației publice – opera întregii națiuni”, organizat în cadrul Programului TACIS „Consolidarea administrației publice”. În alocuțiunea rostită în cadrul seminarului, primul Președinte al Republicii Moldova, Mircea SNEGUR, remarcă faptul că formarea, perfecționarea funcționarilor publici, concomitent cu înaltele exigențe înaintate față de ei, este necesar să constituie una dintre prioritățile constante ale statului ca o garanție a ridicării permanente a nivelului de pregătire a personalului organelor administrației publice. În acest sens, constituirea Academiei, promovarea primului grup de specialiști pregătiți în cadrul ei, prezentul seminar republican sunt acțiuni concrete care răspund acestor priorități.

În perioada 9-13 ianuarie 1996 Academia a organizat un alt seminar republican cu

tematica „Administrația publică locală: probleme ale reformei”.

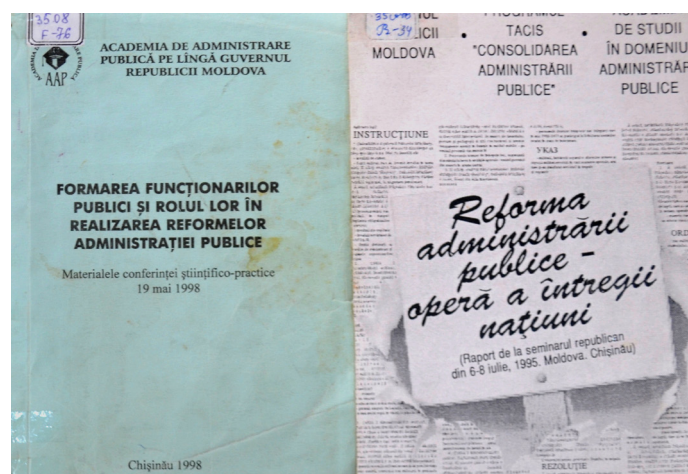
Conferința științifico-practică din 19 mai 1998 a fost consacrată tematicii formării funcționarilor publici și rolului acestora în realizarea reformelor administrației publice. Făcând bilanțul activității de 5 ani ai instituției, primul său rector, Mihail PLATON, stipula: „Scopul urmărit de Academie este pregătirea cadrelor menite să dirijeze pe principii noi, având ca motiv decizional interesele comunităților. Este o nouă concepție de pregătire a funcționarilor publici profesioniști”.

Aceste seminare și conferințe, alte întruniri științifice, care constituiau un rod al cercetărilor efectuate de personalul științifico-didactic de-a lungul anilor, la anumite etape, au servit

funcționarii publici de toate nivelurile și toți cei interesați de administrarea publică au posibilitatea să se documenteze și să se inspire de ideile conținute în aceste lucrări.

Pe lângă lucrările oamenilor de știință de la Academie și de la alte instituții de învățământ superior din țară și de peste hotare, contribuțiile științifice ale cercetătorilor consacrați în domeniu, volumul a inclus și lucrări ale viitorilor specialiști – ale doctoranzilor și masteranzilor Academiei. În mare, lucrarea colectivă a reprezentat parcursul de 26 de ani de elaborări teoretice și realizări practice de prestigiu în domeniul administrării publice.

Din ziua fondării Academiei de Administrare Publică, la 21 mai 1993, instituția a parcurs o cale rodnică privind spectrul problematic

ca și suport pentru realizarea reformelor în domeniul administrației.

Toate materialele conferințelor desfășurate la Academie au fost editate în volume aparte, astfel încât savanții în domeniu, doctoranzii, studenții-masteranzi,

al activităților și cercetărilor în domeniul administrării publice. Conferințele și lucrările științifice editate constituie o dovadă în plus a performanțelor pe această cale.

Sergiu VLĂDICĂ

Ziua Victoriei marcată la Ambasada Federației Ruse

Președintele Republicii Moldova, Igor Dodon, a participat la recepția festivă organizată de Ambasada Federației Ruse în țara noastră cu ocazia Zilei Victoriei asupra fascismului. Șeful statului i-a felicitat pe cei prezenți cu prilejul acestei importante sărbători.

În mesajul de salut, Igor Dodon a menționat faptul că în anul curent, Republica Moldova marchează aniversarea a 75-a de la eliberarea de sub ocupația fascistă și în toată țara sunt organizate evenimente comemorative.

Șeful statului a subliniat că de Ziua Victoriei, zeci de

mii de oameni au participat la marșul „Regimentul Nemuritor” care s-a desfășurat în Chișinău, iar la acțiunile comemorative organizate pe întreg teritoriul Moldovei - sute de mii de concetățeni de-ai noștri. „Acest lucru demonstrează faptul că, în pofida încercărilor de a interpreta, de a impune o altă istorie, cetățenii Moldovei țin minte foarte bine trecutul”, a remarcat Președintele.

De asemenea, Igor Dodon a subliniat faptul că astăzi, deși avem viziuni politice diferite, pe toți ne unește o singură Patrie – Republica Moldova, o Victorie și o istorie comună. „Iată de ce consider că noi suntem obligați să dăm dovadă de înțelepciune și să încercăm să găsim limbaj comun în numele Victoriei, pentru memoria bunicii noastre și pentru viitorul luminos al copiilor noștri”, a menționat șeful statului.

Parlamentul la Orășelul European

Parlamentul Republicii Moldova a participat, pentru a treia oară consecutiv, la Orășelul European, consacrat Zilei Europei, marcată pe 9 mai.

La standul Parlamentului, oamenii, ajutați de funcționarii Secretariatului Legislativului, au lăsat mesaje și petiții pentru deputați, precum și au discutat cu parlamentarii prezenți la eveniment. Totodată, cetățenii, ghidați de funcționarii Parlamentului, și-au programat vizite de informare în Legislativ.

Standul Parlamentului a găzduit, în acest an, expoziția de fotografii a fotografiilor acreditați la Parlament. Imaginile surprind momente inedite din viața politică a țării, de la diverse evenimente și acțiuni desfășurate la Parlament.

În spațiul special amenajat pentru copii, micii vizitatori au pictat, au rezolvat puzzle-uri și s-au distrat,

fiind ghidați de un grup de voluntari, și-au testat cunoștințele despre activitatea parlamentară.

Pe tot parcursul zilei, vizitatorii au fost așteptați la stand cu premii-surpriză și materiale informative.

Parlamentul Republicii Moldova participă la evenimentele organizate cu ocazia Zilei Europei începând cu anul 2017. Orășelul European este organizat tradițional de către Delegația UE în Republica Moldova, în parteneriat cu autoritățile publice și misiunile diplomatice acreditate în țara noastră.

Pavel Filip la Conferința Parteneriatului Estic

Primul-Ministru, Pavel Filip, a participat la Conferința de nivel înalt dedicată aniversării a 10-a de la instituirea Parteneriatului Estic, care a avut loc, pe 14 mai 2019, la Bruxelles, Belgia.

Premierul a declarat că de la lansarea Parteneriatului Estic, acum 10 ani, și până în prezent obiectivul principal al Parteneriatului constă în continuare în apropierea celor șase țări de UE. Pentru Republica Moldova acest obiectiv este materializat prin implementarea Acordului de Asociere.

Referindu-se la lecțiile învățate, premierul a spus că „nu poți face nimic fără o echipă dedicată, capacități consolidate ale tuturor actorilor vizați, comunicare eficientă, dar în mod deosebit voință politică pentru promovarea reformelor”. Actualmente, urmare a eforturilor de implementare a agendei de asociere, UE este primul partener comercial al Republicii Moldova, iar peste 2 milioane de cetățeni moldoveni au beneficiat de regimul fără vize.

Primul-Ministru a salutat Declarația de la Sibiu, care confirmă perspectiva europeană pentru țările din Euro-

pa. La fel, șeful Executivului a apreciat lansarea procesului de reflecții cu privire la viitorul Parteneriatului Estic, subliniind importanța elaborării unei noi viziuni de lungă durată. În acest context, Primul-Ministru a enunțat 5 mesaje-cheie:

1. Trecerea de la cooperare la coeziune.
2. Mai multe schimbări pozitive pentru cetățeni, cu accent mai pronunțat pe dezvoltarea serviciilor,
3. Dezvoltarea economică, inclusiv atenuarea vulnerabilităților la șocurile externe.
4. Securitatea și reziliența, care trebuie să devină priorități reale ale PaE.
5. Noi orizonturi și noi oportunități de cooperare și integrare.

„Transformările care au loc în țările Parteneriatului Estic merită, în perspectivă, o decizie politică vizionară de apropiere din partea UE”, a conchis Pavel Filip.

X X X

Tot la Bruxelles, Primul-Ministru, Pavel Filip, a avut o întrevvedere cu Johannes Hahn, Comisar pentru Politica de Vecinătate și Negocieri pentru Extindere. Principalele teme de discuție au vizat situația postelectorală din țară, precum și stadiul actual al relațiilor dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, inclusiv dialogul politic și cooperarea pentru dezvoltare.

Ședință de deschidere a auditului intern al SMC

Pe 13 mai 2019, la Academia de Administrare Publică a avut loc ședința de deschidere a auditului intern al Sistemului de Management al Calității (SMC), la care a participat conducerea Academiei, precum și conducătorii subdiviziunilor structurale ale Academiei. În cadrul ședinței au fost discutate subiectele organizaționale privind desfășurarea misiunii de audit: scopul și obiectivele auditului, prezentarea echipei de audit,

confirmarea Planului de audit, metodele care vor fi utilizate pentru efectuarea auditului. Auditul se va desfășura în domeniul prestării serviciilor de formare și dezvoltare profesională în domeniul administrației publice și managementului public în Republica Moldova.

Scopul auditului intern constă în determinarea măsurii în care sunt îndeplinite cerințele SMC, stabilite prin documente interne de sistem și de proces, el având următoarele obiective:

- evaluarea gradului de adecvare a SMC în raport cu Standardul Internațional ISO 29990:2010;
- evaluarea capacității SMC de a asigura conformitatea cu cerințele legale, de reglementare și contractuale;
- evaluarea eficacității

SMC de a asigura îndeplinirea, în mod continuu, a obiectivelor și politicilor Academiei, ținând cont de schimbările interne și externe;

- identificarea activităților ce pot fi îmbunătățite în scopul creșterii performanței Academiei.

În cadrul ședinței, doamna Aurelia ȚEPORDEI, director al Departamentului dezvoltare profesiona-

lă, auditor-șef, a prezentat planul de desfășurare a auditului intern și echipa de audit: Aurelia ȚEPORDEI, Veronica BUTNARU, Liubovi PRODAN-ȘESTACOVA și Tatiana TOFÂN. Auditul intern al Sistemului de Management al Calității se va desfășura în perioada 13 – 16 mai 2019.

Cor. F. P.

Formare în domeniul eticii și integrității

Șapte profesori ai Academiei de Administrare Publică – Ion DULSCH, doctor, conferențiar universitar, decan al Departamentului studii superioare de master, Aurelia ȚEPORDEI, director al Departamentului dezvoltare profesională, Angela ZELENSCHI, doctor, conferențiar universitar, șefa Catedră științe administrative, Rodica RUSU, doctor, conferențiar universitar, șefa Catedră științe politice și relații internaționale, Tatiana

TOFÂN, doctor, conferențiar universitar, șefa Catedră economie și management public, Liubovi PRODAN-ȘESTACOVA, doctor, lector universitar, șefa Secției managementul calității, și Veronica BUTNARU, lector universitar, au participat, în perioada 7-12 mai 2019, la cursul de formare a formatorilor în domeniul eticii și integrității, care s-a desfășurat în orașul Tbilisi, Georgia.

Evenimentul a fost or-

ganizat în cadrul proiectului „Fondul regional al Parteneriatului Estic pentru reformă în administrația publică”, implementat de către Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

La eveniment au participat funcționari publici, cadre didactice, formatori din cadrul autorităților publice, instituțiilor de învățământ din Moldova, Georgia și Ucraina.

Pe parcursul celor șase zile de instruire formatorii au făcut schimb de experiență privind situația din Moldova, Georgia și Ucraina în domeniul eticii și integrității: cadrul normativ care reglementează domeniul, mecanismele de implementare a acestuia, principiile și normele de conduită a funcționarului public, răspunderea pentru încălcarea acestora, alte subiecte care au generat discuții privind modalitățile de cultivare a integrității în sectorul public, măsurile de asigurare a integrității publice, contro-

lul integrității, răspunderea și sancționarea lipsei de integritate publică. De asemenea, participanții au studiat bunele practici de instruire în domeniul eticii și integrității profesionale și instituționale, care vor fi implementate, ulterior, în cadrul cursurilor de dezvoltare profesională organizate de către Academia.

Cursul a fost prestat de către formatori certificați de Academia DBB din Germania – Irina Aghapishvili și Gvantsa Beselia. În procesul de predare au fost utilizate în exclusivitate metode andragogice de predare – brainstorming, lucru individual, lucru în grupuri mici, simulare etc.

Toți cei șapte profesori au susținut cu succes proba de evaluare și au primit certificat de formator, eliberat de către Academia DBB din Germania.

Aurelia ȚEPORDEI,
director al
Departamentului
dezvoltare profesională

Elaborarea și coordonarea proiectelor de acte normative

Actul normativ este un act juridic adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică, care are caracter public, obligatoriu, general și impersonal și care stabilește, modifică ori abrogă norme juridice care reglementează apariția, modificarea sau stingerea raporturilor juridice și care sunt aplicabile unui număr nedeterminat de situații identice. Actele normative nu pot fi elaborate aleatoriu, fără respectarea unor reguli și standarde.

Ținând cont de importanța elaborării unor acte normative calitative, precum și întru realizarea Hotărârii Guvernului Repu-

blicii Moldova nr. 121 din 27 februarie 2019 cu privire la comanda de stat privind dezvoltarea profesională a funcționarilor publici în anul 2019, Academia de Administrare Publică a organizat repetat, în perioada 13 – 15 mai, al treilea curs cu tematica „Elaborarea și coordonarea proiectelor de acte normative”.

Este unul dintre cele mai solicitate cursuri realizate de către Departamentul dezvoltare profesională, fapt explicabil prin creșterea necesității de îmbunătățire a cadrului legal, impuse de dinamica societății moderne, de adaptarea la contextul actual și

promovarea unor concepte noi care să contribuie la dezvoltarea generală multilaterală și durabilă a societății.

Cursul cu durată de 24 de ore academice a fost destinat personalului cu funcții de conducere/execuție cu atribuții și responsabilități în elaborarea actelor normative din cadrul autorităților administrației publice centrale.

În procesul de instruire în cadrul cursului a fost urmărit

autorităților publice în elaborarea actelor normative, categoriile, structura, conținutul, etapele actelor normative și interpretarea acestora, precum și utilizarea Sistemului Informațional Automatizat „e-Legislație”.

Formatorii implicați în procesul de predare sunt specialiști de înaltă calificare în domeniul tehnicii juridice și elaborarea actelor normative. În scopul creării unui cli-

scopul de a consolida cunoștințele participanților la curs și dezvoltarea abilităților necesare pentru elaborarea calitativă a proiectelor de acte normative.

În procesul de instruire participanții au luat cunoștință de competențele

mat favorabil învățării au fost utilizate metode și tehnici participative de instruire.

Elena TATAROV,
metodistă,
Departamentul
dezvoltare profesională

Integrarea profesională în funcția publică

Încă un curs de perfecționare pentru funcționarii publici debutanți din cadrul autorităților publice centrale a fost inaugurat la Academia de Administrare Publică, având tematica „Integrarea profesională în funcția publică”.

Cursul este prevăzut pentru perioada 13 – 24 mai 2019 cu o durată de 80 de ore, fiind organizat la comanda de stat, stabilit prin

Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.121 din 27 februarie 2019.

Scopul cursului este de a-i familiariza pe participanți cu prevederile cadrului normativ ce reglementează activitatea funcționarului public, teoria și practica organizării și funcționării administrației publice, de a elabora note informative, rapoarte, proiecte de decizie, scrisori; vor soluționa petiții; vor comunica eficient etc.

de înaltă calificare de la alte autorități publice, dar și a metodelor de instruire, precum prezentare, studiu de caz, brainstorming, discuții

Eficiența orelor și utilitatea lor se datorează formatorilor implicați în procesul de predare – cadre didactice ale Academiei, specialiști

în grup, care fac cursul dinamic și interactiv, astfel încât participanții pot asimila mai multă informație.

Cunoștințele participanților vor fi evaluate printr-un test ce va avea loc la finele cursului, iar obținerea cunoștințelor și abilităților noi va fi confirmată printr-un certificat de absolvire având indicat și calificativul bine meritat.

Viorica ȚARĂLUNGĂ,
metodistă,
Departamentul
dezvoltare profesională

Reprezentanții Academiei de Administrare Publică prezenți în Orașelul European, dedicat Zilei Europei

Pe 11 mai 2019, echipa de proiect „Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea Bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus” a Academiei de Administrare Publică a participat la evenimentul dedicat Zilei Europei la Chișinău, organizat de Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, în parteneriat cu autoritățile publice și misiunile diplomatice acreditate în țara noastră, în Grădina Publică „Ștefan cel Mare și

Sfânt”. Ediția din acest an a Orașelului European fost dedicată împlinirii a 10 ani ai Parteneriatului Estic, iar tema evenimentului a constituit-o „Împreună Mai Puternici”.

Participanții la eveniment au fost salutați de Primul Ministru al Republicii Moldova, Pavel FILIP, șeful Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, Peter MICHALKO, reprezentanți ai administrației publice centrale și locale, ai misiunilor diplomatice

acreditate în țara noastră.

În cadrul Orașelului European au fost organizate expoziții cu prezentări ale proiectelor finanțate de Uniunea Europeană, din care vizitatorii au aflat despre asistența acordată de UE pentru dezvoltarea Republicii Moldova, au făcut cunoștință cu programele europene de asistență din Republica Moldova.

Membrii echipei de proiect din cadrul Academiei de Administrare Publică: Rodica SOBIESKI-CAMERZAN, Igor NEAGA și Mariana GRIȚCO, alături de membrii Oficiului Național Erasmus+, Cristina GHERMAN și Ana EFROS, alți reprezentanți ai proiectelor Erasmus+, implementate în universitățile din Republica Moldova, au împărtășit oportunitățile oferite de Erasmus+ în dezvoltarea și consolidarea învățământului superior,

au vorbit despre impactul și efectele care le oferă proiectele europene, despre avantajele mobilităților academice pentru studenți și profesori.

De asemenea, reprezentanții Academiei au vorbit nemijlocit despre efectul și relevanța proiectului LNSS asupra dezvoltării Bibliotecii Academiei, consolidării competențelor personalului de bibliotecă, reformării și modernizării bibliotecilor din Moldova, Armenia și Belarus. Cei interesați au fost informați, de asemenea, despre posibilitatea utilizării produselor, materialelor de instruire elaborate în cadrul proiectului, le-au fost oferite și distribuite materiale promoționale privind scopul, obiectivele și realizările proiectului LNSS.

Cor. F. P.

La Academia de Administrare Publică Zilei Europei i-a fost consacrată expoziția de carte tematică „Vectorul european al Republicii Moldova”, vernisată în cadrul Bibliotecii Academiei, care redă multidimensional procesul de integrare europeană a Republicii Moldova în baza cărților din fondul bogat și variat al Bibliotecii.

Pe standuri au fost expuse asemenea volume, precum „Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană, și comunitatea europeană a energiei atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte”, „Beneficiile Acordului de Asociere UE – RM”, „O Europă extinsă”, „Realizarea Planului de Acțiuni UE – Moldova”, „Republica Moldova și integrarea europeană. Cooperare în Pactul de Stabilitate”, „Uniunea Europeană și Republica Moldova” etc. Volumele expuse prezintă materiale

despre istoricul relațiilor de cooperare dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, obiectivele și principiile Acordului de Asociere, cadrul instituțional de cooperare pentru relațiile dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova. Este argumentată ireversibilitatea parcursului european al Republicii Moldova, la ora actuală Uniunea Europeană fiind pentru Republica Moldova cel mai convingător model de dezvoltare a țărilor europene care a existat cândva.

Cât privește administrația publică, prin Acordul de asociere, Republica Moldova își propune să determine crearea unei administrații publice eficiente, responsabile, credibile, transparente și deschise în relația cu beneficiarii serviciilor prestate, contribuind,

Expoziție de carte „Vectorul european al Republicii Moldova”

astfel, la sporirea capacităților instituționale și ale resurselor umane ale administrației publice centrale și locale pentru a îmbunătăți eficiența activității acestora. În acest scop, a demarat reforma administrației publice, implementată în Republica Moldova cu suportul Uniunii Europene prin diverse proiecte investiționale.

Toate aceste subiecte sunt pe larg abordate în lu-

crările didactice, științifice, de referință expuse la expoziție.

Aici, fiecare poate găsi răspunsuri adecvate privind viitorul european al Republicii Moldova. Expoziția va fi deschisă pe tot parcursul lunii mai.

**Rodica
SOBIESKI-CAMERZAN,
directorul Bibliotecii
AAP**

Proiecte de mediu la Telenești

Asigurarea populației cu apă potabilă de calitate, a unui mediu sănătos de viață a constituit totdeauna una dintre prioritățile autorităților administrației publice din raionul Telenești. Cu unul dintre proiectele din acest domeniu - „Construcția stației raionale de epurare și dezvoltarea sistemului public de canalizare și epurare a apelor uzate la nivel intercomunitar” – primăria orașului Telenești a participat la concursul în cadrul Programului bunelor practici, fiind distinsă cu premiul III la secțiunea „Servicii publice de calitate, mai aproape de cetățeni”.

Construcția stației raionale de epurare și dezvoltarea sistemului public de canalizare și epurare a apelor uzate era de mai mult timp pe agenda de lucru a primăriei. Apele uzate poluau mediul înconjurător și calitatea apei potabile lăsa mult de dorit. Pentru soluționarea problemei primăria a apelat la serviciile experților de la USAID, PNUD Moldova, ADR Centru care, împreună cu specialiștii de la ÎM „Apă-Canal”, au elaborat proiectul privind construcția stației raionale de epurare și dezvoltarea sistemului public de canalizare și epurare a apelor uzate la nivel intercomunitar. Bugetul total al proiectului a constituit suma de 29 milioane de

lei, finanțatori fiind USAID Moldova, primăria orașului Telenești și Fondul Național de Dezvoltare Regională.

Proiectul a vizat construcția în oraș a unei stații de epurare moderne cu o capacitate de 700 m³/zi, extinderea și reabilitarea infrastructurii de canalizare prin construcția a 18 km de rețele în satele învecinate Mihălașa, Mihălașa Nouă și Inești, precum și construcția a trei stații de pompare în orașul Telenești și satul Inești. Astfel, locuitorii raionului Telenești au acum o stație de epurare a apei uzate care nu permite poluarea mediului. Beneficiari au noului sistem de apă și canalizare sunt 11 300 locuitori din orașul Telenești, satele Mihălașa,

Mihălașa Nouă și Inești, de asemenea, 89 agenți economici, peste 1 500 de gospodării țărănești și fermieri, precum și instituțiile publice din localitate.

Totodată, în cadrul proiectului, 30 funcționari publici, specialiști ai întreprinderii municipale „Apă-Canal Telenești”, au fost instruiți în domeniul sistemului integrat de reabilitare a rețelelor de aprovizionare cu apă și canalizare, al operării cu utilajele și echipamentele stației de epurare.

Implementarea proiectului respectiv a asigurat și alte avantaje pentru populația din regiune și a mediului ambiant:

- a fost exclus pericolul de impurificare cu ape reziduale a apelor râului Ciulucul Mic pe o lungime de 11 km (până la scurgerea în râul Răut) și a terenurilor pe o suprafață de 10 hectare;
- au fost excluse cazurile de poluare a apelor de la suprafață și freatice cu reziduuri din gospodăriile particulare;
- solul este protejat de impurificare cu ape rezidu-

ale din haznalele provizorii.

- construite în gospodăriile particulare;

- proiectul a contribuit la îmbunătățirea durabilă a condițiilor de viață ale populației, în special, în privința îmbunătățirii calității apei potabile și a reducerii poluării, precum și la reducerea sau eliminarea riscului de îmbolnăvire a populației.

Acest proiect va servi drept exemplu pentru inițierea altor proiecte similare în regiune și la nivel național privind dezvoltarea serviciilor publice de canalizare și epurare a apelor uzate la nivel intercomunitar și regional, în special, deservirea tehnică a acestor sisteme de utilități în mai multe comunități.

Pe lângă cei 11 300 de persoane din zona de proiect, care vor beneficia direct de rezultatele proiectului, alții circa 6000 de locuitori din satele din lunca râului Ciulucul Mic vor beneficia de ape naturale și terenuri mai curate ecologic, iar diverse instituții pot beneficia de serviciile prestate de I. M. „Apă-Canal”.

Reușita soluționării unor proiecte similare depinde în mare măsură de inițiativele autorităților publice locale și de gradul de mobilizare a comunității în soluționarea problemelor de interes local.

Ion VLADIMIR

Un parc fotovoltaic va fi construit la Criuleni

Eficiența energetică constituie o direcție prioritară în activitatea Consiliului raional Criuleni. În context, am studiat practica de producere a energiei electrice în baza instalațiilor fotovoltaice și printr-o decizie a Consiliului raional s-a hotărât construcția unui parc fotovoltaic la Criuleni, fiind o premieră pentru Republica Moldova. În acest scop, prin intermediul Ministerului Economiei și Infrastructurii am stabilit relații de colaborare cu parteneri din China care, recent, s-au aflat într-o vizită de lucru la Criuleni.

În cadrul ședinței de lu-

cru, președintele raionului, Ion Țurcan, arhitectul-șef al raionului, Veaceslav Vatamaniuc, șeful Direcției Construcții, Ivan Lungu, și subsemnatul, am discutat cu partenerii din China, reprezentanții companiei responsabile de proiect, despre inițierea procedurii de proiectare și construcție a parcului fotovoltaic din orașul Criuleni. Urmare a acestor discuții am ajuns la o înțelegere de a da în folosință parcul fotovoltaic în toamna anului curent.

Curentul electric produs

va fi livrat întreprinderii RED Union Fenosa. Se estimează că, de pe urma comercializării energiei electrice, în bugetul raional se vor acumula anual circa 5 milioane de lei, bani care vor fi utilizați pen-

tru implementarea în raion a diferitelor proiecte sociale.

Vitalie VEREBCEANU,
vicepreședintele
raionului Criuleni

Vasile TOFAN: „Dezvoltarea durabilă a unei localități nu poate fi concepută fără cooperare intercomunitară”

Crezul său, primarul satului Vorniceni, raionul Strășeni, Vasile TOFAN, și l-a fundamentat ca rezultat al activității sale de peste zece ani în administrația publică locală. Absolvent al Universității de Stat din Moldova, Facultatea de limbi străine, a urmat timp de 23 de ani activitatea didactică, fiind profesor de limbă engleză în mai multe școli, inclusiv, în satul de baștină. Ambițios din fire și predispus mereu spre schimbări nu numai în școală, dar și în viața satului, calități care au determinat ca în 2007 să fie ales viceprimar, ulterior timp de patru ani a îndeplinit funcția de primar-interimar, revenind iarăși la funcția de viceprimar, ca în 2015 să fie ales în funcția de primar al satului Vorniceni. A fost o alegere apreciată a consătenilor a activității sale active în primărie. Despre care ne relatează însuși primarul.

„Fiind în funcția de primar-interimar am reușit elaborarea proiectării unui sistem de apeduct cu lucrări în valoare de aproximativ 3 mln. de lei și am asigurat sursele de finanțare, obținând aproape 1 mln. de lei de la Fondul de Investiții Sociale din Moldova (FISM) și altele 2 mln. de lei de la Fondul Ecologic Național (FEN). Apeductul a fost construit și acum asigură aproape 40% din populație cu apă potabilă corespunzătoare normelor sanitaro-igienice.

Tot în această perioadă, în colaborare cu Asociația Obștească „Solidaritate Europeană pentru Apă în Moldova” (SEAM) ca filială a organizației internaționale „Solidaritate Europeană pentru Apă” (SEE) cu sediul în Franța, am reușit elaborarea studiului de fezabilitate și a proiectării tehnice a stației de epurare și sistemului de canalizare pentru partea de nord a satului

care include, practic, toate instituțiile de învățământ (un liceu și două grădinițe) și sociale (Centrul de sănătate, biserica, Casa de cultură), la fel, și cea mai mare parte a agenților economici din localitate.

Proiectul, finanțat de FEN, este prevăzut să fie finalizat către sfârșitul anului curent.”

Experiența și practica inovativă de lucru acumulată în perioada când a îndeplinit interimatul i-au permis ca, fiind deja în funcție de primar, să desfășoare activități pe mai multe direcții.

„Preluând conducerea primăriei, am elaborat o strategie de dezvoltare a localității, reieșind din consultările avute cu consătenii, cu problemele sociale ale comunității. O problemă prioritară a fost și este infrastructura drumurilor. Am început-o cu construcția unui drum din beton vibrocilindrat (1150 metri), a unei părți de drum asfaltat până la cimitir (600 metri). Apoi a fost reparat capital o porțiune de drum asfaltat (800 metri), alte 8 porțiuni de drumuri locale au fost reabilitate în variantă albă, pentru a crea condiții de deplasare a oamenilor prin sat.

Problema reparației drumurilor rămâne una prioritară, deoarece localitatea are, în total, 57 km de drumuri în intravilan, toate fiind într-o stare avansată de de-

gradare, mai ales că localitatea este așezată mai mult pe colină și pe drumurile de acces se scurg apele pluviale, care le deteriorează permanent.

Am căutat soluții pentru finanțarea acestor lucrări, aplicând la Proiectul PNUD „Migrație și Dezvoltare Locală”, finanțat de Agenția Elvețiană pentru Cooperare și Dezvoltare, în care am fost selectați, ceea ce ne-a permis să procurăm un autogreder, utilizat la îmbunătățirea calității drumurilor în localitate, dar și la alte lucrări de infrastructură a satului.

În cadrul proiectului nominalizat au fost implicați și au participat cu idei, sfaturi dar și nemijlocit cu contribuție financiară locuitorii satului, dar mai mult diaspora, suma contribuției lor constituind mai mult de 100000 de lei. În rest, aproximativ egal, au asigurat achitarea grederului finanțatorii proiectului și primăria.

Acest exemplu a servit ca motivație pentru constituirea Asociația Băștinașilor plecați din Vorniceni. Împreună cu băștinașii-migranți am realizat mai multe activități în beneficiul consătenilor noștri, dar și al tineretului studios. Au fost instituite burse pentru elevii cu distincții la olimpiadele republicane, pentru elevii cei mai buni din familiile social vulnerabile, au fost făcute donații de carte în volume impresionante pentru liceu, a fost acordate ajutoare umanitare (haine, încălțăminte, scaune cu roți, ghiozdane și rechizite școlare ș. a) de la băștinașii din diferite țări ale lumii.

O realizare importantă o consider înființarea întreprinderii municipale „Gospodăria comunală Vorniceni” care asigură activitatea serviciului de aprovizionare cu apă potabilă și canalizare, acumularea și transportarea

deșeurilor de la cetățeni la gunoiștea din localitate, întreținerea drumurilor, la gestiunea întreprinderii fiind transmise sistemul de apeduct și autogrederul.”

Având rezultate bune de implementare a proiectelor sociale prin cooperare comunitară, primarul Vasile Tofan, pune totuși accentul pe cooperarea intercomunitară. Și vine cu argumentele sale.

„Dezvoltarea durabilă a unei localități nu poate fi concepută fără noi forme de cooperare intercomunitare. Mulți dintre finanțatorii concep dezvoltarea localităților noastre doar atunci când se realizează proiecte cu impact mai larg, de care să beneficieze nu doar o localitate, dar mai multe în ansamblu, după cum se practică în țările Uniunii Europene, un exemplu elocvent fiind Programul LEADER. Mai multe localități își unesc eforturile, formând Grupuri de Acțiuni Locale.

Urmând aceste exemple, și noi, primarii satelor Vorniceni, Lozova, Micleușeni și Dolna, ne-am consultat și am ajuns la înțelegerea de a crea Grupul de Acțiune Locală (GAL) „Plaiul Codrilor”, unul dintre primele grupuri din Republica Moldova, și am obținut deja finanțări de proiecte sociale. GAL-urile ar putea servi ca anumite argumente privind reformele administrației publice sau chiar administrativ-teritoriale. De ce nu? Un lucru e cert. Prin eforturi comune se pot realiza lucruri mari, pe când, de unul singur, bați pasul pe loc. Cum se întâmplă în majoritatea localităților rurale de la noi. Să luăm ce-i mai bun și să asigurăm un viitor decent pentru oameni, pentru țară”, conchide Vasile Tofan.

**Pentru confirmare –
Ion AXENTI**

Iluminatul stradal bazat pe tehnologia LED

Trecerea la sistemele moderne de iluminat stradal, bazate pe tehnologia LED-urilor, oferă un consum redus de energie, având o serie de avantaje socio-economice, precum ar fi siguranța și confortul cetățenilor. La această temă vă propunem un interviu, realizat cu expertul în energetică de la IDIS „Viitorul”, Ion MUNTEANU.

CORESPONDENTUL:
Cum ați descrie sistemul actual de iluminat public stradal în Republica Moldova?

Ion MUNTEANU: Sistemul actual de iluminat public stradal în localitățile din Republica Moldova este, în cea mai mare parte, învechit și nefuncțional, fiind construit încă în perioada sovietică, când pentru proiectarea și construcția acestuia nu se ținea cont de aspectele de eficientizare energetică din cauza disponibilității energiei ieftine. Cheltuielile pentru operarea și mentenanța lui sunt destul de mari, însă nivelul de confort este sub normativele în vigoare în cele mai multe cazuri. Caracteristic pentru aceste sisteme este aspectul dezolant cu piloni înclinați, fire electrice rupte, corpuri de iluminat deteriorate sau dezmembrate.

Pe când un sistem performant de iluminat public, bazat pe tehnologia LED, este cartea de vizită a unei localități pe timp de noapte. Acest sistem de iluminat modern, pe lângă beneficiile legate de confort și siguranță, reprezintă și o premisă pentru dezvoltarea economică a unei localități. Prin structură și aspectele sale funcționale, un sistem de iluminat mo-

dern oferă un nivel înalt de confort, cu cheltuieli de operare și întreținere minime, net inferioare celor necesare în cazul unui sistem clasic.

Tehnologiile actuale permit adaptarea unui sistem de iluminat public clasic la cele mai di-

verse necesități ale utilizatorilor. Acesta poate fi programat și comandat de la distanță prin intermediul unui calculator sau telefon mobil. La fel, pe calculator se pot depista ușor străzile și chiar locațiile unde un corp de iluminat sau mai multe nu funcționează. În situația, în care în multe localități din Republica Moldova nu există un sistem de iluminat stradal funcțional, eforturile minime necesare ar consta în înlocuirea firelor și corpurilor de iluminat cu altele noi pe bază de LED-uri.

COR.: Care este situația actuală privind instalarea sistemelor de iluminat public modern în localitățile Republicii Moldova?

I. M.: În Republica Moldova au fost implementate sisteme moderne de iluminat public în mai multe localități, însă la o scară relativ mică, comparativ cu necesitățile reale. Recent, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, în orașele Cantemir și Ocnița au fost implementate sisteme inteligente de iluminare stradală care încorporează și elementul de comandă la distanță. Către anul 2021, orașul Călărași va deveni primul din Moldova care va înlocui, în totalitate, iluminatul stradal

cu unul modern. Peste 500 corpuri de iluminat vor fi instalate pe 23 de străzi cu lungimea totală de 21 km și consumul anual de energie electrică se va reduce cu 65%.

Vorbind în ansamblu, voi menționa faptul că majoritatea sistemelor de iluminare publică se află la balanța autorităților publice locale. În majoritatea localităților, sistemele vechi de iluminat sunt funcționale la un nivel mai jos de 25%. Costurile de modernizare a unui sistem de iluminat public sunt destul de mari, fapt ce limitează foarte mult capacitatea autorităților publice locale să modernizeze un sistem de iluminat cu forțele proprii. La fel, trebuie menționate și serviciile de operare și întreținere a unui sistem de iluminat

când se examinează posibilitatea modernizării unui sistem de iluminat public. În acest sens, este necesară efectuarea unui audit energetic care va analiza în detalii sistemul existent și cele mai eficiente soluții de modernizare. Acesta poate fi complementat și de un studiu de fezabilitate pentru examinarea posibilității de cooperare intermunicipală la etapa de deservire a sistemului de iluminat, în comun cu alte autorități publice.

COR.: Cum vedeți D-voastră modernizarea sistemului de iluminat public stradal în Republica Moldova în următorii 10 ani?

I. M.: Tendința actuală sugerează că tehnologiile pe bază de LED vor domina sistemele de iluminat public. Situația actuală impune necesitatea lansării unor programe la nivel național de modernizare a sistemelor de iluminat public. Astfel, pe parcursul a 10

public. În cazul primăriilor mici acest lucru devine, practic, imposibil de realizat.

În situația în care totuși se găsesc mijloace financiare pentru modernizarea sistemului de iluminat, o soluție pentru deservirea acestuia ar fi cooperarea intermunicipală, în scopul creării unei întreprinderi care să presteze un serviciu public de iluminare mai multor primării. Toate aceste aspecte trebuie luate în considerație atunci

ani ar putea fi schimbată, total, imaginea localităților pe timp de noapte. În această perioadă, sperăm, să fie pusă în aplicare tarificarea diferențiată pentru gestionarea sistemelor de iluminat public, fapt ce ar permite reducerea cu minimum 30% a cheltuielilor pentru consumul de energie electrică.

**Interviu realizat de
Ana-Maria VEVIȚĂ**

Serviciile CTIF pentru un management eficient al finanțelor publice locale

Serviciile de operare a finanțelor publice prestate de noua instituție - Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe (CTIF) - sunt tot mai solicitate de autoritățile publice și instituțiile bugetare din țară pentru asigurarea unui management eficient al finanțelor publice. Numai în primele luni ale anului 2019 mai bine de 1,1 mii de autorități și instituții bugetare din raioanele republicii au încheiat contracte de acordare a serviciilor respective. Aceste servicii sunt acordate de către reprezentanții CTIF în teritoriu, care oferă, totodată, consultanță și su-

port tehnic utilizatorilor Sistemului Informațional de Gestionare a Finanțelor Publice (SIGFP) al Ministerului Finanțelor din toate unitățile administrativ-teritoriale ale țării.

Majoritatea contractelor de prestare a serviciilor IT încheiate de reprezentanții CTIF în teritoriu vizează executarea lucrărilor de deservire tehnică a rețelelor de calculatoare și echipamentelor de rețea, a stațiilor de lucru și serverelor, deținute de Direcțiile raionale de finanțe, primării, instituții de învățământ și alte instituții publice din raioanele republicii. Restul contractelor prevăd lucrări de implementare și de mentenanță a Sistemului Informațional Integrat de Evidență Contabilă în Autoritățile Publice pe platforma 1C (SIIECAP), administrat de CTIF și utilizat în 573 de autorități și instituții publice din toate raioanele țării.

Lurie Petcu, șef al Direcției prestări servicii în teritoriu din cadrul CTIF, a relatat că, în perioada de referință, cei 32

de reprezentanți ai CTIF în teritoriu au oferit beneficiarilor SIIECAP pe platforma 1C peste 3,5 mii de consultații privind utilizarea funcționalităților acestui sistem. Sursa citată a mai arătat că reprezentanții CTIF au acordat autorităților și instituțiilor bugetare din

autorităților și instituțiilor bugetare). În același trimestru, la modulele SIGFP au fost conectați circa 650 de utilizatori noi.

Reprezentanții CTIF în teritoriu acordă suportul consultativ și tehnic necesar utilizatorilor modulelor SIGFP prin telefon sau prin poșta electronică. Tot ei

raioanele republicii suportul consultativ și tehnic necesar pentru utilizarea conformă a celor patru module ale SIGFP al Ministerului Finanțelor.

La finalul primului trimestru, modulele SIGFP erau utilizate de mai bine de 10 mii de utilizatori (conducători, contabili și economiști din cadrul

execută lucrările prevăzute în contractele încheiate de CTIF cu autoritățile și instituțiile publice din teritoriu la locurile de muncă ale clienților, fie în municipii, centre raionale sau localități rurale.

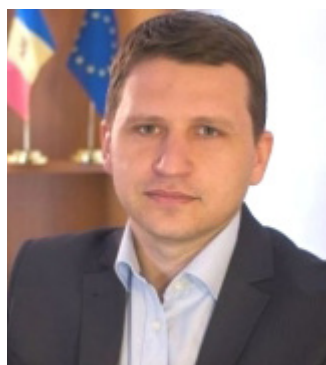
Anatol BARBEI,
șef Serviciu presă al CTIF

Executarea bugetului public național pentru anul trecut denotă o pondere de 24,4% a cheltuielilor administrației publice locale în totalul cheltuielilor publice la nivel național. Majoritatea cheltuielilor suportate din cadrul bugetelor locale sunt cheltuielile de personal, acestea fiind de 44,9% din total, așa cum ne arată datele pentru anul 2018. Spre comparație, ponderea cheltuielilor de personal în total cheltuieli executate în anul 2018 din cadrul bugetului public național a fost de 23%. Din total cheltuieli de personal la nivel național, care au fost în mărime de 13,7 mld. Lei, în anul 2018, aproximativ 7 mld. Lei au fost exe-

Ponderea cheltuielilor finanțelor publice

cutate în cadrul bugetelor locale, sau aproximativ 50,7% din total. Această realitate indică asupra faptului că în Republica Moldova autoritățile administrației publice locale sunt cel mai mare angajator în domeniul public.

Executarea cheltuielilor din cadrul sectorului de învățământ, prin intermediul bugetelor locale, este de departe cel mai important factor responsabil de această realitate. Aproximativ 29% din total cheltuieli de personal din cadrul bugetelor locale sunt executate de autoritățile locale de nivel 1 în competența cărora este domeniul educației

preșcolare iar, respectiv, 71% din total cheltuieli de personal din bugetele locale sunt executate de autoritățile publice locale de nivel 2 în competența cărora este învățământul primar, secundar și profesional tehnic.

Totuși, situația descrisă nu trebuie să ne inducă în eroare. Deși autoritățile administrației publice locale (APL) sunt cel mai important angajator în domeniul public, competențele acestora în domeniul salarizării sunt practic nule. Această realitate nu a fost schimbată nici după adoptarea la finele anului trecut a noii legi a salarizării în domeniul bugetar, sistemul de salarizare în Republica Moldova rămânând a fi unul rigid și coordonat exclusiv de autoritățile centrale.

Viorel GÎRBU,
expert CALM

Ședințele consiliului municipal Strășeni transmise în direct

Municipiul Strășeni a difuzat, recent, pentru prima dată în direct ședința Consiliului municipal, utilizând echipament de transmisie online de ultimă generație. Transparențizarea serviciului

public a fost posibil datorită abordării metodologiei anticorupție „insula de integritate” a PNUD, difuzarea live a ședințelor de interes public fiind unul dintre elementele de bază ale abordării.

„Echiparea completă a sălii de conferințe a municipiului cu echipamente audio și video de calitate va asigura transparența activității primăriei, a consiliului local, ceea ce, în opinia noastră, va favoriza o mai bună participare a locuitorilor. Aceasta va contribui la crearea unei culturi a integrității printre angajații și conducerea municipiului, la un mediu liber de corupție și, în ultimă instanță, la un nivel mai ridicat de încredere a populației în administrația locală”, a declarat Valentina Casian, primarul orașului Strășeni, cu ocazia lansării proiectului PNUD.

Urmare, ședințele Consiliului municipal vor fi urmărite în direct de cei peste 22 mii de persoane care locuiesc în Strășeni, precum și de peste 2.000 de băștinași migranți care, astfel, se vor implica activ în procesul decizional local prin consultări, propuneri și soluții, fiind parte din viața comunității lor.

Acțiunea a fost posibilă prin acordarea de Guvernul României a unui grant în valoare de 10.000 USD.

**Serviciul de presă
al primăriei
or. Strășeni**

Președintele raionului Dondușeni, Vadim Lesnic, a participat la o ședință recentă a membrilor Euroregiunii Siret-Prut-Nistru, în România. Potrivit consiliului raional Dondușeni, lucrările ședinței au avut loc la Consiliul județean Bistrița-Năsăud.

„În cadrul ședinței de lucru a membrilor Euroregiunii Siret-Prut-Nistru am avut plăcerea deosebită să comunic cu dnii Maricel Popa, președintele Consiliului județean Iași, Dumitru Buzatu, președintele Consiliului județean Vaslui și Radu Moldovan, președintele

Consiliului județean Bistrița Năsăud, care a fost și gazda forumului. Deschiderea colegilor din județele respective de a susține dezvoltarea socială a localităților raionului Dondușeni este încurajatoare. Am convenit să trecem la examinarea cazurilor concrete, acțiunile pentru intensificarea colaborării cu județele Iași, Vaslui și Bistrița Năsăud, valorificarea intențiilor de susținere, anunțate de președinții Consiliilor

județene, vor fi planificate pentru următoarele luni. Aparatul Consiliului raional Dondușeni va informa publicul despre acțiuni și progrese” a menționat dl Vadim Lesnic.

Euroregiunea Siret-Prut-Nistru (ESPN) reprezintă o platformă de interconectare a administrațiilor publice din România și Republica Moldova. Această interconectare se produce pe toate dimensiunile: economică, socială,

culturală, academică etc. Este de menționat, că membrii Euroregiunii Siret-Prut-Nistru sunt: Consiliul județean Iași, Consiliul județean Prahova, Consiliul județean Bistrița-Năsăud, din România, 29 de Consilii raionale din cele 32 ale Republicii Moldova, municipiul Bălți, și Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia.

**Serviciul de presă al
CR Dondușeni**

Cooperare: raionul Dondușeni – Euroregiunea Siret-Prut-Nistru

Fiecare localitate din raionul Anenii Noi va avea farmacie

Această decizie a Consiliului raional Anenii Noi a fost adoptată la propunerea președintelui raionului, Sergiu Rapcea, ca răspuns la problema abordată în timpul vizitelor sale în teritoriu. Doar 11 localități din cele 33 din raion aveau farmacii, iar populația din celelalte localități se confruntă cu probleme privind procurarea medicamentelor, în special, a celor compensate, pentru care trebuie să meargă până în centrul raional. Astfel, potrivit Consiliului raional, în termen de 3 luni, în fiecare localitate din raion va funcționa câte o farmacie, respectiv urmând a fi deschise în localitățile unde sunt lipsă.

Responsabil de acest proiect, Centrul de Sănătate Anenii Noi, a fost însărcinat de a identifica în localitățile, unde nu există farmacii, localuri în acest scop și să organizeze, în caz de necesitate, instruirea specializată a asistentelor sociale din satele respective în domeniul farmaceuticii.

Prima farmacie a fost inaugurată, recent, în satul Delacău. Sunt în stadiul de finalizare clădirile pentru farmacii din satele Cobusca Nouă, Chirca, Todirești. În celelalte sate au fost perfectate documentele necesare cu autoritățile publice locale și desfășurate lucrările de renovare și adaptare a clădirilor.

Deschiderea în fiecare localitate a farmaciilor constituie una dintre direcțiile prioritare de implementare a Strategiei de dezvoltare social-economică a raionului, iar cetățenii beneficiază deja

de primele obiective realizate, îndeosebi în domeniul sănătății.

**Svetlana ZATIC,
vicepreședinte al
raionului Anenii Noi**

Comunicarea
în administrația
publică înseamnă

transparența procesului decizional, informarea despre tot ce se întâmplă în cadrul instituției administrative, creșterea calității prestațiilor și la o mai bună satisfacere a nevoilor și exigențelor cetățenilor. Abordăm în continuare această tematică în baza Ghidului practic „Instrumente de bună guvernare la nivel local”.

Comunicarea cu cetățenii

Cetățenii vin în contact cu instituțiile publice locale și, prin urmare, au nevoie să știe cum să se adreseze pentru satisfacerea unui interes legitim, ce documente trebuie să completeze, ce proceduri trebuie să urmeze.

Instituțiilor publice locale le revine obligația de a pune la dispoziția publicului informații cu caracter practic, menite să facă cunoscute cetățenilor regulile pe care trebuie să le respecte în demersurile lor, să înlesnească accesul acestora spre serviciile publice locale.

O relație deschisă, de parteneriat, va ușura fluxul de informații în ambele sensuri. Inițiatorul acestei relații trebuie să fie instituția administrativă, care are obligația să caute modelele cele mai eficiente și specifice pentru obținerea feedbackului și pentru cunoașterea resurselor locale.

Buna comunicare facilitează administrarea și controlul proceselor de prestare, al operațiilor din care se compun diferite procese și are un impact puternic asupra comportamentului funcționarilor publici, asupra eficienței și oportunității în interacțiunea cu cele mai diverse categorii de cetățeni.

Prin comunicarea internă, organizate rațional și funcțional, personalul este în mod continuu informat despre tot ceea ce se întâmplă în cadrul instituției administrative. Comunicarea internă joacă un rol important și pe linia instruirii și a motivării personalului, contribuind în acest fel la creșterea calității prestațiilor și la o mai bună satisfacere a nevoilor și exigențelor cetățenilor.

Începând cu anul 2017, după apariția Ghidului practic „Instrumente de bună guvernare la nivel local”, ziarul „Funcționarul Public” vine în ajutorul autorităților publice locale, elucidând, la rubrica, „Îndrumar pentru funcționarul public”, în baza acestui ghid, mecanismele și instrumentele de asigurare a unei guvernări locale eficiente.

Administrația publică locală reprezintă elementul esențial în edificarea unui stat democratic, prin realizarea misiunilor, sarcinilor și obiectivelor, implementând corect și eficient politicile publice, și consolidând toate eforturile în dezvoltarea comunității locale. În acest sens, Ghidul are un rol important și util în călăuzirea activității funcționarilor publici. Tematicile Ghidului, fiind diverse, trezesc interes pentru toate dintre ele, cum ar fi: necesitatea planificării

Comunicarea în administrarea publică

Comunicarea între funcționarul public și cetățeni

În procesul comunicării relația funcționar public – cetățeni constituie substanța actului de administrare publică. Unitățile comunicaționale, respectiv, funcționarul public (ca emițător) și cetățeanul (ca receptor de mesaje), au obiective clare: emițătorul își propune să informeze, să convingă, să îndrume, să capteze interesul, să fie eficient, iar receptorul se va strădui să fie atent, să înțeleagă, să memorizeze.

Comunicarea cu cetățenii se realizează prin expuneri, activități de informare, dezbateri, sesiuni de comunicări, programe de investigare, activități cu caracter cultural-educativ, participări la concursuri, publicații proprii, afișe, prin transmiterea (în formă scrisă sau orală) a diverse informații spre și dinspre structurile de conducere și de specialitate ale instituțiilor de administrare publică.

Liderii din administrația publică trebuie să acorde o atenție deosebită antrenării funcționarilor publici în facilitarea comunicării dintre aceștia și cetățeni. În acest sens, putem identifica următoarele sarcini:

- culegerea, verificarea și diseminarea informațiilor;
- transmiterea rezultatelor evaluării informațiilor;
- rezolvarea conflictelor.

O călăuză a funcționarului public

activității, tehnicile de documentare, buna gestionare a timpului, managementul conflictelor, importanța comunicării și rolul audierilor publice în implicarea cetățenilor în procesul decizional. Este captată atenția și asupra chestiunii abordate în ghid în ceea ce privește practica cooperării intercomunitare, care contribuie la instituirea unor servicii publice eficiente și, în final, la dezvoltarea locală. Une-

le autorități publice locale își orientează eforturile în dezvoltarea comunității prin parteneriat public-privat care, fiind un subiect tratat în materialele ghidului practic, reprezintă bune lecții de îndrumare, privind evaluarea ofertelor și selectarea partenerului privat, privind formele parteneriatului public-privat și modalitățile de realizare a contractelor.

Materialele ghidului practic, reflectate în paginile ziarului, subliniază încă o dată necesitatea consolidării unei administrații publice orientate spre satisfacerea tuturor nevoilor cetățenilor și, fără îndoială, aduce o plusvaloare în eficientizarea activității funcționarilor publici, asigurând, astfel, buna guvernare la nivel local. Voi menționa că și funcționarii

din subdiviziunile primăriei Chișinău, ale preturilor, analizează materialele ghidului prezentate în ziar pentru o mai bună executare a funcțiilor de serviciu.

Totodată, la 1 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116 din 19 iulie 2018, care reprezintă pilonul fundamental al activității tuturor autorităților publice și, în acest context, solicităm respectuos colegiului redacțional să interpreteze, de asemenea, în paginile ziarului Codul administrativ, care să ne ajute practic în eficientizarea activităților noastre.

Ana VARZARI,
doctorandă AAP,
auditor intern, primăria
mun. Chișinău

Podul Eiffel de la Ungheni

Unul dintre cele mai cunoscute poduri din republică este Podul Eiffel de la Ungheni. Podul poartă această denumire ca un omagiu adus renumitului inginer-constructor francez Alexandre Gustave Eiffel (1832–1923), autorul simbolului parizian Turnul Eiffel, care a proiectat această construcție distinctă feroviară. Aliajul și niturile ambelor construcții eiffeliene sunt identice. Podul Eiffel mai este numit de localnici „Turnul Eiffel culcat”.

Necesitatea de a construi un pod durabil peste Prut a fost stabilită în Convenția româno-rusă, semnată la 6/18 mai 1872 la București, care prevedea joncțiunea liniilor ferate ruse cu cele române.

Al. G. Eiffel a fost invitat la Ungheni de Direcția Căilor Ferate din Basarabia pentru a construi un pod metalic peste Prut. Construcția urma să asigure comunicarea dintre Ungheniul din partea stânga a Prutului cu localitatea omonimă din dreapta râului. Din cauza inundațiilor, încercările anterioare de a construi un pod fiabil au eșuat.

Podul feroviar a fost edificat în anii 1876–1877, fiind deschis oficial la 9/21 aprilie 1877.

Fiind mulțumit de ca-

litatea podului, Scarlat Pastia, primarul lașului (1877–1879), a apelat, de asemenea, la serviciile lui Gustave Eiffel pentru a construi în lași osatura metalică a Grand Hotelului Traian (1882).

La 20 aprilie 2012, cu ocazia împlinirii a 135 de ani de la inaugurare, Consiliul orașenesc Ungheni a adoptat decizia de a numi oficial infrastructura feroviară - Podul Eiffel. Podul este utilizat și în prezent de trenurile de pasageri și de marfă care asigură legătura dintre Republica Moldova și România.

Podul Eiffel este plasat în topul celor cinci atracții turistice din centrul Republicii Moldova.

În anul 2015, autoritățile locale au dispus inițierea unui nou proiect al „Podului Eiffel” care, potrivit primarului municipiului Ungheni, Alexandru Ambros, va face legătura între oameni. „De fapt, este vorba de o construcție din metal și sticlă care va sluji drept Centru vocațional modern. La baza arhitecturii acestui centru stă Podul Eiffel de la Ungheni ca simbol al progresului tehnologic. Centrul va purta numele lui Gustave Eiffel. Edificiul va avea două niveluri. La primul nivel va fi un spațiu expozițional, iar la al doilea - săli pentru instruire vocațională”, a explicat primarul de Ungheni, menționând faptul că la ora

actuală, nu sunt avem asemenea spații.

Centrul vocațional va activa ca o instituție publică care va avea drept scop transferul de tehnologii/ inovații prin oferirea serviciilor de instruire a tinerilor din toată republica, pentru specialitățile tehnice. Aceste cursuri vocaționale le va permite tinerilor să-și găsească un loc de muncă atractiv.

În plus, producătorii autohtoni, dar și străini, vor avea posibilitatea să-și expună aici produsele. „Un oraș precum este Ungheniul trebuie să aibă un spațiu expozițional, unde ar fi organizate periodic expoziții tematice. Se dorește un fel de „Moldexpo” în miniatură”, a punctat primarul.

Tot aici ar putea fi verificate și expoziții de artă și pictură, pentru că, la ora actuală, nu există nici un spațiu potrivit pentru asemenea expoziții. Astfel, susține edilul, ar fi completat și un mare gol.

La moment, autoritățile locale sunt la etapa de identificare a surselor financiare necesare pentru implementarea acestui proiect.

Ina OLEARCIUC,
primăria Ungheni

Abonarea 2019

Continuă abonarea pentru anul 2019 la revista științifico-metodică trimestrială „**ADMINISTRAREA PUBLICĂ**” și la ziarul „**FUNCȚIONARUL PUBLIC**,” publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista „**Administrarea Publică**” apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Indice poștal: 76957

Ziarul „**Funcționarul Public**” apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 39 lei; 6 luni - 78 lei.

Indice poștal: 67919

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef secție

Ion AXENTI - specialist principal

Sergiu VLADÎCA - specialist principal

Marina PASTUH - inginer-programator

ADRESA NOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 320.

Dat la tipar 15.05.2019

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” -
publicație a Academiei de Administrare Publică